

Verksamhetsberättelse avseende Örebro läns bildningsförbunds folkhälsoarbete 2012

Inledning

I januari 2012 tecknade Örebro läns bildningsförbund ett folkhälsoavtal med Örebro läns landsting för perioden 2012- 2015 som syftar till en långsiktig nära samverkan med övriga folkhälsoaktörer/avtalsparter för att främja en god och jämlik hälsa i befolkningen. Aktörer är studieförbund i Örebro län. Prioriterade målgrupper är barn, ungdomar, äldre, föräldrar och vårdnadshavare samt personer med psykisk ohälsa

Örebro läns landsting bidrar med 500 000 kr per år till länsbildningsförbundet som ansvarar för genomförandet med stöd av den samhällsmedicinska enheten på Örebro läns landsting. Bidraget justeras årligen för ersättningen enligt fastställd pris- och lönekomensation i Landstingsstyrelsens budgetdirektiv för respektive år.

Folkhälsoarbetet har framförallt fokuserats på att föra en dialog med studieförbunden och folkhögskolorna om folkhälsoavtalets innebörd och diskutera innehåll och former för det framtida folkhälsoarbetet. Det blev sedan ett av underlagen till länsbildningsförbundet riktlinjer för 2012-2015 som anger inriktning och organisation, samt kriterier för stimulansbidrag till studieförbunden för folkhälsoprojekt. Örebro läns bildningsförbund (ÖLBF) har en folkhälsoutvecklare anställd på 50 %.

En ledningsgrupp tillsattes i maj månad bestående av länsbildningsförbundets nye ordförande och två representanter från två studieförbund samt folkhälsoutvecklaren. Ledningsgruppen rapporterar regelbundet till länsbildningsförbundets styrelse. Studieförbunden inkom under oktober månad med ansökningar för fleråriga folkhälsoprojekt. En referensgrupp kommer att bildas och kommer att bestå av projektansvariga för studieförbunden som beviljats medel, folkhälsoutvecklaren och en representant från landstinget, samhällsmedicinska avdelningen.

Här följer en beskrivning av verksamhet som genomförts under verksamhetsåret 2012

1. Folkhälsoutvecklaren har besökt sju studieförbunden och ett par folkhögskolor och intervjuat verksamhetschef och ansvarig personal inom området folkhälsa för att presentera det nya avtalet och inventera respektive organisations folkhälsoarbete och deras tankar om framtida arbete.
2. Örebro läns bildningsförbunds styrelse har diskuterat avtalet ingående på styrelsemötet i februari som hade temat folkhälsa. Länsbildningsförbundet inriktning, samverkan, bidragsformer och organisation var frågor som speciellt belystes. Det utgjorde sedan underlag för fortsatt arbete med verksamhetsplan och former för folkhälsoarbetets organisation.
3. Avtalet har presenterats och diskuterats på folkbildningens lokala samverkansgrupper (FLS) i de fyra länsdelarna. FLS består av ansvarig personal från studieförbund och folkhögskolor i respektive länsdel. Folkhälsoarbetet finns kontinuerligt på dagordningen vid FLS mötena.

Studieförbund

Under hösten startade studieförbunden igång med sin riktade verksamhet för att sprida kunskap. Sju studieförbund sökte och beviljades medel för fyraåriga projekt. Flera av studieförbunden har också deltagit i Nora kommuns seniordag ”Peppar, peppar i Nora” om olycksfall och säkerhet och vid Seniorfestivalen i Örebro deltog de flesta studieförbunden med olika programinslag.

Här följer en beskrivning av studieförbundens folkhälsoprojekt som beviljats medel 2012-2015

ABF Örebro län

Grön Famn

ABF erbjuder personer med psykisk ohälsa möjligheter att tillsammans uppleva naturen genom hälsosamma vandringar med utbildningsinslag varvat med mindfulnessövningar och matlagning. Vandringarna kommer att genomföra 4 ggr/år. Projektet är precis i uppstart och en grupp är startad i Karlskoga.

Tankarnas hälsa

Genom föreläsningar av ”kända ”personer ge upplysning om psykisks ohälsa, för att ta bort skamkänslorna för de drabbade. Målgruppen är allmänheten och geografiskt område är Örebro län. Föreläsningarna är just nu i planeringsfasen.

Bilda

Det hälsosamma åldrandet

Projektet är indelat i två delar där del ett är positiva aktiviteter på äldreboenden med volontärverksamhet och del två är att genomföra föreläsningar tillsammans med medlemsorganisationerna. Det geografiska området är Örebro kommun, Östernärke, Vintrosa, Kumla och Karlskoga. Projektet är i uppstart.

NBV

Jag mår bra

NBV har lokaler i Vivalla, Örebro som är en mötesplats för invandrare (föräldrar och ungdomar) I lokalen kommer det att, i samarbetet med primärvården erbjudas föreläsningar med samhällsinformation och hälsofrågor. Det ska också utbildas cirkelledare i ämnet. Geografiskt område är Örebro kommun-Vivalla och Lindesbergs kommun- Hagaberg. Projektet är under uppstart.

Sensus

Kreativa uttryck – kultur och hälsa för barn och ungdomar 9-18 år.

Sensus har påbörjat ett projekt i Örebro kommun för barn och ungdomar. Ett projekt som syftar till att förbättra barn och ungdomars självkänsla, hälsa och kreativa uttryck. Lilla konstskolan för tjejer 9-12 år är i uppstart och en ledare är anställd som har hand om grupperna. Lilla konst skolan kommer att avslutas med en utställning. En dagkoloni är planerad på Atelje Hjälmars strand till sommaren.

Studieförbundet i Bergslagen Delta i Hälsa och Kultur

Projektet syftar till att genom projektet öka tillgången till kultur och hälsa för målgruppen ungdomar och vuxna med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar och för att de ska bli mer integrerade i den befintliga kultur och fritidsverksamheten i Nora.

Folkuniversitetet

Från isolering och utanförskap till aktivitet och gemenskap

Genom föreläsningar, kulturella utflykter samt fysiska aktiviteter väcka målgruppen äldre isolerade invandrare som mår psykiskt dåligt och är utanför i samhället samt yngre invandrare med övervikt. Geografiskt område är Örebro kommun, Brickebacken. En kvinnogrupp på 12 st träffas en gång i veckan för att göra aktiviteter ihop, de lagar mat, tränar och umgås.

Studieförbundet Vuxenskolan

Moving on

Projektet vänder sig till seniorer 2012- 2013 och till alla åldrar 2013-2015. Moving on är en metod, ett rörelseschema på 5-7 min, där ”Dagmar” visar hur man gör rörelserna. Metoden kommer att integreras i medlemsorganisationernas studiecirklar för att skapa långsiktiga hållbara metoder för att integrera rörelse och kroppskännedom i stillasittande verksamhet som genomförs i folkbildningen.

Länsbildningsförbundets folkhälsoutvecklare deltar regelbundet i olika arbetsgrupper och nätverk för att öka samverkan mellan parterna lokalt.

Folkhälsoteamen i länet

Bland annat finns folkhälsoutvecklaren med i de fyra folkhälsoteamen i länet som vardera har ca fyra möten under året. Hon har deltagit i arbetsgrupper för äldres hälsa i norr, Örebro och i Södra länsdelen.

Arbetsgrupper

I väster finns hon med i arbetsgruppen föräldrastöd och i gruppen som planerar kampanjveckan, *Friskare Liv*. Det resulterade bland annat i att NBV och studieförbundet Vuxenskolan kommer att finnas på flertalet vårdcentraler i Karlskoga under kampanjveckan.

Hälsosam stadsdel i Varberga

Folkhälsoutvecklaren och länsbildningskonsulenten finns representerade i projektgruppen och styrgruppen i projektet Hälsosam stadsdel i Varberga. Under hösten 2012 genomförde länsidrotten, länsbildningsförbundet och vårdcentralen tillsammans en föreläsningsserie om hälsa i Varberga.

Samverkanskonferenser

Örebro läns bildningsförbund representerades av ordförande, länsbildningskonsulent och ordförande i FLS i Bergslagen vid Norra länsdelens samverkanskonferens i mars månad. Där presenterades avtalen och skriften, *En kraft att räkna med – föreningslivet och folkbildningen i folkhälsoarbetet i Örebro län*, tillsammans med folkhälsoenheten på Örebro läns idrottsförbund.

Folkhälsoutvecklaren har också deltagit i länsövergripande grupper som finns för föräldrastöd, folkhälsostrategier, och samhälle och hälsa. Hon sprider information vidare till

studieförbunden och folkhögskolorna inför kampanjveckan, *Friskare liv*. Hon har också deltagit i planering inför den nordiska folkhälsokonferensen i Åbo som var i april månad. Där presenterade ÖLBF och ÖLIF sina avtal med hjälp av en poster. Folkhälsoutvecklaren finns också med i arbetsgruppen som planerar den regionala samverkanskonferensen som är den första februari 2013.

Samverkan på länsnivå

Skriften, *En kraft att räkna med – föreningslivet och folkbildningen i folkhälsoarbetet i Örebro län* distribuerades till personal och förtroendevalda i samtliga studieförbund, SISU, folkhögskolor, amatörteatersamverkan och Regionbibliotek. Till skriften utarbetades det under våren en studiehandledning. I samband med årsmötet genomfördes sedan ett seminarium, *Bildning för hälsa* med Charlie Eriksson från Örebro universitet. Omkring 60 personer deltog på seminariet varav de flesta var från studieförbunden. Skriften har också distribuerats till alla länsbildningsförbund i Sverige, folkbildningsrådet och folkbildningsförbundet. Länsbildningsförbundet planerar att tillsammans med länsidrottens folkhälsoenhet genomföra en utbildning under 2013 i folkhälsa för cirkelledare/ledare, förtroendevalda och övrig personal inom respektive organisations medlemsorganisationer.

Örebro läns bildningsförbund har medverkat under året i dialogen kring *Folkhälsoplanen med folkhälsopolitiska mål – En god och jämlik hälsa i Örebro län 2012-2015*.

Örebro läns bildningsförbund har också deltagit på Örebro läns landstings remisskonferens angående folkhälsoplanen och skrivit ett remissvar med synpunkter utifrån folkbildningens kompetens och folkhälsoarbete.

Ekonomisk redovisning

Avtalet har finansierats med landstingsbidrag på 520 778 kronor och med egen insats på 100 000 kr för 2012. Dessa pengar har använts till en halvtids tjänst som folkhälsoutvecklare och till stimulansbidrag för riktad folkhälsoverksamhet i studieförbunden samt till utbildning, administration, information, och marknadsföring. Studieförbunden har använt stimulansbidraget till merkostnader för uppsökande verksamhet, information och marknadsföring, material, lokaler, cirkelledararvode samt till att subventionera deltagaravgifter.

Örebro 2013-03 25
Mariana Flodman
Folkhälsoutvecklare
Örebro läns bildningsförbund